

Individuelt arbejdsark til forløbet
De store ideologiere og den kolde krig

Modul 03: Spørgsmål til "Sovjetimperiet"

Spørgsmål	Dine svar
1) Hvordan sikrede Stalin kontrollen over de østeuropæiske lande – og hvorfor tror du det var vigtigt for Stalin at overtage kontrollen over netop de østeuropæiske lande?	Sovjet overtog grundet aftaler med vestmagterne styret i det østlige tyskland. Sørgede for at lokale kommunister overtog magten der hvor de var blevet befriet fra nazisterne. Sovjet fik også kontrol over de østeuropæiske lande, de fleste relativt tilbagestående/landbrugstater. Det var ikke steder hvor kommunistpartierne ville få flertal så man overtog i stedet magten eksempelvis (politisk tryk? hvad er det), valgsvindel, insætning af hemmeligt politi osv. Derefter var der kommunistisk styre i Polen, Østtyskland, Tjekkoslaviet, Ungarn, Rumænien, Bulgarien, (og Albanien og Jugoslavien hvor der ikke var sovjetiske tropper) (at de lige er disse lande fungerer som en skal mod fjenden, en sikkerhedszone. Som en buffer mellem vesten)
2) Vi fastslog i forbindelse med dokumentarudsendelsen (forrige modul), at Stalin havde haft ambitioner om at erobre Europa – han ville gerne "nå Paris" (som zar	Derefter(ovenstående, magtovertagelsen) var der kommunistisk styre i Polen, Østtyskland, Tjekkoslaviet, Ungarn, Rumænien, Bulgarien, (og Albanien og Jugoslavien hvor der

Alexander havde gjort). Men hvordan ser det ud efter krigen?	ikke var sovjetiske tropper. I alle andre lande gik man også ind militært for at befrie dem fra nazisterne) (På trods af dette, fik kommunistiske partier i eks italien, frankrig og grækenland. Tyder på at stalin helst ville have militær og politisk kontrol i sikkerhedszonen omkring sovjet, og var bange for at udfordre vesten for stærkt. Han ønskede en udbredelse, men over længere tid og fokuserede dermed først på økonomi, sikkerhed og opbygning. Går fra en kortvarrig til en langvarrig projekt, på sigt vil det ske. Men fornuftigt at have styr på sit eget først.
3) Der var adskillige opstande i de nye socialistiske stater i Østeuropa: Der nævnes 4 stk i teksten. Hvilke?	Østberlin i 1953, Ungarn i 1956, Tjekkoslaviet i 1968 og Polen i 1970 og 1976. Alle gjorde oprør men blev slået ned med meget hård hånd, var mange militære ressourcer som blev brugt til at gøre at kommunismen var størst i det område (eks gjorde ungarn oprør som var relativt succesfuldt, men her blev der sendt tanks ind) (selv om der er forskellige statsledere, rangerede de reelt under rusland)
4) Forklar "Bresjnev doktrinen" (1968)	Et doktrin der blev skabt efter opstand mod kommunismen. Den sovjetiske leder, Bresjnev, formulerede det: der kunne ikke tillades stater, hvor socialismen var etableret, at gå tilbage til kapitalismen. Øvrige socialistiske stater havde pligt til at gribe ind og stoppe dette.

Modul 03: Spørgsmål til "det amerikanske imperium"

Spørgsmål	Dine svar
1) Der var jo gået "et jerntæppe" ned gennem Europa. De østeuropæiske lande var blevet sovjetiske "satellitstater". Men hvilken indflydelse havde USA i Vesteuropa?	Vestmagterne skabte et vesttyskland der mindede om deres egne samfund. med demokrati, markedsøkonomi og som var nært knyttet til USA. USA fik indflydelse på vesteuropa gennem lån og gaver, altså Marshallplanen(giver penge til Europa til genopbygning, forpligter sig derimod til handel og får værdier/kultur), kontrol med valuta og ift kulturel indflydelse.(amerikanse varer, film, reklamer osv) (og dermed var vesteuropa en del af det amerikanske imperium)
2) Teksten nævner en væsentlig forskel mellem det sovjetiske og det amerikanske imperium. Hvilken?	At den sovjetiske indflydelse i østeuropa var uønsket hos flertallet, hvor det i vesteruopa både var befolkningen og regringerne der var interesserede i USA og deres tilstedeværelse. (dermed havde USA stor politisk og økonomisk indflydelse i vesteuropa, og efter 1949 også militær indflydelse ift NATO)
3) Teksten nævner NATO. Ved du hvad NATO er?	En sikkerheds alliance/militær alliance mellem USA og vesteuropæiske lande. Hvor de vil beskytte hinanden. (Hvor

	sovijet som modsvarlaver warsawpagten.
--	---

Modul 05 - Noter til: Stjernekrig 1981-1988

1. Hvordan vurderede Ronald Reagan situationen omkring rumkapløbet – mente han, at USA var foran Sovjetunionen – eller omvendt?	mente at USA var bagud ift Sovjet
2. Hvad hører vi om, hvordan situationen omkring rumkapløbet reelt så ud fra Sovjetisk side?	De var bange for, at amerikanere var forud for dem teknologisk mæssigt. De havde før haft succes med rumkapløbet, men de sovjetiske ledere var bange for computer og teknologi, hvilket amerikanerne havde succes med og derfor var ved at overhale sovjet.
3. Da Ronald Reagan tiltrådte som præsident i 1981, anlagde han en hård kurs mod Sovjetunionen og placerede flere atommissiler, som pegede mod Sovjetunionen. Det gav ham ry for at være aggressiv. Men det ændrede sig. Hvad	Ronald regan så det som at holde en pistol for hinandens pander. Han var ukomfortable med atomvåben, og brød sig reelt (moralsk og etisk) ikke om atomvåben, og det kapløb hvor man skulle overgå hinanden med masseødelæggelsesvåben

siger udsendelsen om Reagans syn på atomvåben?	
4. Forklar, i dine egne ord, hvad Reagans SDI (Strategic Defence Initiative) ("Starwars") projekt gik ud på – og hvad Reagan's mål med projektet var.	Han ville have at man skulle udvikle noget teknologi der oppe i luften kan stoppe atomvåben/eksplosioner. Altså eliminere atomvåben(?), eller missiler. (mange var dog imod dette, fordi de mente det var meget dyrt/man skulle give afkald på andre ting for at få pengene for noget der ikke ville virke)
5. I 1985 døde den sovjetiske generalsekretær Chernenko og Mikhail Gorbatsjov blev Sovjetunionens generalsekretær. Hvordan var Gorbatsjov anderledes end tidligere ledere?	Han tog med sin kone til Storbritannien, hvilket er helt anderledes end hvordan de andre havde opført sig. Han troede fuldt og fast på sin ideologi, men var mere åben. Han var meget energisk og veluddannet, mange troede han kom med forandring.
6. Hvordan karakteriserer Gorbatsjov selv det samfund, han overtog?	"we cant keep living like this" var et normalt ordsprog generelt i befolkningen (ved ikke om det var hans)

7. Kort efter sin tiltrædelse som generalsekretær iværksatte Gorbatsjov under slagordene <u>glasnost</u> og <u>perestrojka</u> et storstilet reformprogram, der dog skulle gennemføres inden for de bestående politiske rammer. Søg på de to begreber og skriv kort, hvad de indebærer.	
8. I 1985 mødtes Reagan og Gorbatsjov i Schweiz. Hvordan gik det?	(mange sovjetiske respekterede regan fordi han var patriotisk) Man tvivlede på om regan kunne keep up med Gorbatsjov, da han var meget ældre. De snakkede langt over den tid de havde sat til side (nogle tænkte derfor at de kom godt ud af det med hinanden men andre tvivlede) de var meget uenige om "star wars", og var oppe at diskutere, Gorbatsjov troede ikke på regan da regan sagde at "star wars" var så vigtigt for verdensfreden, at han også ville give det til sovjet. Gorbatsjov grinede og sagde at de ikke engang ville give mælemaskiner. Han gik derfra uden en aftale, men i det mindste snakkede de to lande sammen igen

9. I 1986 mødtes Reagan og Gorbatsjov igen – denne gang i Island (Reykjavik) Her talte de direkte om nedrustning. Hvad var det præcis, Gorbatsjov tilbød Reagan? ("The Zero Option") – og hvad krævede Gorbatsjov af Reagan i retur? Hvordan reagerede Reagan på forslaget?	USA ville trække deres(???) hvis sovjet trak deres missiler(?) Regan ville gerne gå med, da han mente at det var det han tilbød til at starte med. Men sovjet ville have at STD(star wars) skulle stoppes, det ville han ikke. Der kom ikke en aftale til sidst
10. hvordan reagerede Margaret Thatcher på Gorbatsjovs forslag? ("The Zero Option")	Hun var meget bekymret, da man ville stå tilbage med atomaffald(?)
11. I 1987 kom Gorbatsjov til USA for første gang. Hvordan blev han taget imod i USA?	Han blev taget godt imod, han virkede entusiastisk, glad og kom godt ud af det med folk så det var meget positivt. Han var meget karismatisk og fremstod som om han gerne ville samarbejde
12. Hvad var det direkte resultat af den aftale, Reagan og Gorbatsjov underskrev i USA i 1987?	en helt ny kategori af atomvåben skulle afskaffes, amerikanerne afskaffede en del af deres våben og sovjet gjorde det samme
13. I 1988 besøgte Reagan Sovjetunionen for først gang. Ved den lejlighed blev han mindet om, at han havde kaldt Sovjetunionen "the evil empire" og han blev spurgt, hvad han nu	han syntes ikke længere det var "the evil empire" og han gerne ville trække den vending tilbage, han sagde dog at det var ikke fordi han ikke havde ret da han

mente om sagen. Hvad svarede han?	sagde det men at gorbatsjov havde ændret sovjet
-----------------------------------	---

Modul 06

KATEGORISERING AF KILDER

Kildekritiske Begreber

Nedenfor er der en tabel. I venstre side står nogle af de mest væsentlige kildekritiske begreber. Under tabellen, i rødt, står definitionerne, blandet sammen. I skal nu sætte de korrekte definitioner ind i tabellen, ud for de begreber, de passer til

levning	en rest, et spor, et produkt af fortiden, som vi umiddelbart kan iagttage som f.eks. et brev, et gældsbevis, en lov m.m.
beretning	en forfatters eller et vidnes meddelelser til os om fortiden. Altså historien set gennem dennes briller.
Tidsfaktoren	afstanden i tid fra noget sker til beretningen nedskrives eller på anden måde gives videre. Det har en klar betydning i kraft af dårlig hukommelse, eftertænkninger med mere.
Ophavssituation	Hvem er afsender, hvor kommer den fra den sammenhæng med hensyn til tid,

	sted, ophavsmand med videre, som kilden har hørt til eller er blevet til i.
førstehåndskilde	en kildes oprindelige form en kilde, hvor ophavsmanden eller -kvinden har personlig kendskab til de forhold, der berettes om.
andenhånds kilde	en kilde, som har sin viden fra andre – eventuelt gennem flere led og har derfor ikke umiddelbar forbindelse med den historiske virkelighed.
tendens	en kildes fordrejning af virkeligheden – ofte en beretters ubevidste eller bevidste ændringer, udeladelser eller tilføjelser.
primær kilde	en kilde i den oprindeligste form, hvori vi har adgang til oplysningerne. (er bare de der har været tættest på, også selvom personen ikke var der hvis det er den der tidsmæssigt/eller andet er tættest på begivenheden. eks hvis alle ved begivenheden er døde, og en bare genfortæller hvad de har fået fortalt kan det godt være en primær kilde, fordi de der "burde" være primær er døde og ikke har skrevet nogle)
sekundær kilde	en kilde som er afledt af en ældre kilde, som vi kender! En primær kilde kan godt være en sen og lidet troværdig andenhånds beretning – nemlig hvis vi ikke har andet bevaret.
Repræsentativitet	spørgsmålet om, i hvilken grad den enkelte kilde er karakteristisk for helheden, situationen. (hvor almindelig er holdningen i en given gruppe)

- en forfatters eller et vidnes meddelelser til os om fortiden. Altså historien set gennem dennes briller.
- en kildes fordrejning af virkeligheden – ofte en beretters ubevidste eller bevidste ændringer, udeladelser eller tilføjelser.
- en kilde som er afledt af en ældre kilde, som vi kender! En primær kilde kan godt være en sen og lidet troværdig andenhånds beretning – nemlig hvis vi ikke har andet bevaret.
- en rest, et spor, et produkt af fortiden, som vi umiddelbart kan iagttage som f.eks. et brev, et gældsbevis, en lov m.m.
- en kilde, som har sin viden fra andre – eventuelt gennem flere led og har derfor ikke umiddelbar forbindelse med den historiske virkelighed.
- afstanden i tid fra noget sker til beretningen nedskrives eller på anden måde gives videre. Det har en klar betydning i kraft af dårlig hukommelse, efterrationaliseringer med mere.
- spørgsmålet om, i hvilken grad den enkelte kilde er karakteristisk for helheden, situationen.
- en kilde, hvor ophavsmanden eller -kvinden har personlig kendskab til de forhold, der berettes om.
- den sammenhæng med hensyn til tid, sted, ophavsmand med videre, som kilden har hørt til eller er blevet til i.
- en kilde i den oprindeligste form, hvori vi har adgang til oplysningerne.

**Modul 06 - Analyse af Ronald Reagan:
"Ondskabens Imperium" talen (1983)**

A. Udfyld nedenstående skema (10 min):

Hvem har frembragt kilden?	Ronald Regan, præsident i USA
-----------------------------------	-------------------------------

Hvornår er kilden frembragt?	Talen er udført d. 8 Marts i 1983
Hvor er kilden frembragt?	Talen blev holdt i en kreds af evangeliske kristne. Det var i Orlando, Florida
Betyder det noget, at kilden er frembragt hvor den er?	Talen blev holdt foran nogle evangelistiske kristne. Han taler meget om moral hvilket appellere til en religiøs gruppe. Han sætter godt og ondt op overfor hinanden, hvilket også appellerer til religiøse grupper der netop tror på denne opdeling.
Hvorfor er kilden frembragt?	For at få opbakning i USA, til at støtte op om denne "dobbeltsbeslutning", og ikke vælge sovjets side.

C. Nærmere analyse af kildens tendens (10 min)

Du skal nu finde ord + sætninger i kilden, der understøtter din tolkning af tendens.

I venstre side af tabellen skal du skrive ord og sætninger (citater), som bruges i kilden til at beskrive USA.

I højre side af tabellen skal du skrive ord og sætninger (citater), som bruges i kilden til at beskrive Sovjet.

Ord + sætninger der beskriver USA	Ord + sætninger der beskriver Sovjet
"Amerika holdt frihedens fakkel tændt, men ikke blot for os selv, men også for millioner af andre verden over." "Jeg agter at gøre alt, hvad jeg kan for at overbevise dem om vore fredelige hensigter"	"den eneste moral, de anerkender, er den, som vil fremme deres sag, som er verdensrevolutionen" "Moral er helt underordnet interesserne i klassekampen. Og alt det er moralsk, som er nødvendigt for tilintetgørelsen af den gamle

“vi aldrig går på kompromis med vore principper og moralske normer. Vi vil aldrig forære vor frihed væk. Vi vil aldrig opgive vor tro på Gud. Og vi vil aldrig holde op med at søge en ægte fred.”

udbytningens samfundsorden og for at forene proletariatet.”

“overse historiens kendsgerninger og de aggressive impulser hos et ondskabens imperium”

D. Opsamling (5 min)

Samlet set, hvordan vil du så, på baggrund af din analyse, karakterisere forholdet mellem USA og Sovjet i 1983?

Meget konfliktfyldt. USA ser sig selv som frihedskæmper, der værner om “gode” værdier og moral. De ser, at de må gøre hvad de vil, for at værne om disse værdier. Hvorimod de kritiserer Sovjet for netop at kæmpe for deres værdier. Det var optrapning og ikke nedtrapning. Hvis man ikke var med USA, som stod for det gode, var man med det onde Sovjet.

Modul 07

Analyse af Mikhail Gorbatsjov, tale i FN, 1988

A. Basic kildekritik og indhold (10 min)

Hvem har frembragt kilden?	
Hvornår er kilden frembragt?	
Hvor er kilden frembragt?	
Betyder det noget, at kilden er frembragt hvor den er?	
Hvorfor er kilden frembragt?	

B. Analyse af kildens tendens (10 min)

Du skal nu finde *ord + sætninger* i kilden, der understøtter din tolkning af *tendens*.

I boksen nedenfor skal du skrive ord og sætninger (citater), som bruges af Gorbatsjov til at beskrive forholdet mellem USSR (Sovjetunionen) og USA.

D. Opsamling (5 min)

Samlet set, hvordan vil du så, på baggrund af din analyse, karakterisere forholdet mellem USA og Sovjet i december, 1988?

Modul 08

Missing Word opgave: De store ideologier og den kolde krig Gennemgang af siderne 28-32

Opgaven består af 3 dele. I hver del er der en boks med ord, der skal sættes korrekt ind i teksten nedenfor.

1.

undtagelsestilstand
frie valg
1979-80
Lenin-skibsværftet
monopol
"Solidaritet"
Kommunistpartiet
Polen
Fødevarepriser
økonomi
katastrofe

Det første land, hvor man kan pege på en udvikling mod systemets sammenbrud var omkring

Strejker på i byen Gdansk førte til en omfattende organisering af fagforeningen

.....

Fagforeningen fik så stor tilslutning, at kommunistpartiet følte sig tvunget til at indgå aftaler med dem. Aftalerne omhandlede løn, arbejdsforhold, men også, lempelse af censuren og retten til at danne fagforeninger i det hele taget. Dette udfordrede kommunistpartiets, Den folkelige organisering uden

om foregik også i den katolske kirke, som var blevet styrket, fordi den nye pave, valgt i 1978, var polak. I 1981 greb den polske hær ind og indførte og trusler om sovjetisk militær indgriben. I begyndelsen af 1989 var den polske så anstrengt, at kommunistpartiet var tvunget til at forhandle med oppositionen om økonomiske reformer. I den forbindelse blev der aftalt begrænset mulighed for Det efterfølgende valg blev en for kommunistpartiet, og i sommeren 1989 fik Polen en regering ledet af ikke-kommunister. Det blev begyndelsen til det endelige sammenbrud af hele sovjetstyret.

2.

forhandlinger
demonstrere
tilslutning
Sovjetunionens
Østrig
Lån
tropper
Vesttyskland

Ungarn havde en presset økonomi, og var tvunget til at indgå i med Til gengæld for vesttyske accepterede de at åbne deres grænse til Konsekvensen var, at DDR-borgere (østtyskere) strømmede til grænsen, og mange borgerrettighedsgrupper begyndte at mod magtapparatet. De kommunistiske ledere overvejede at sætte ind mod befolkningen, men den hastigt stigende til demonstrationerne samt manglende opbakning til voldsanvendelse fra side betød, at de ikke gjorde det.

3.

Socialistiske
økonomi
indflydelse
kultur
tilliden
propaganda
planøkonomien
politik

Der er flere forklaringer på, hvad der lå til grund for Sovjetunionens og de andre stateres opløsning. Hvis der lægges vægt på, så peger man på, at Sovjetborgerne krævede større politisk og vendte sig mod magteliten.

Hvis man lægger vægt på økonomi, så peger man på, at ikke var effektiv nok. Hvis man lægger vægt på ideologi, så peger man på, at sovjetborgerne mistede til styrets ideologiske fundament. Hvis man lægger vægt på kommunikation og, så peger man på, at styret ikke var i stand til at hindre, at sovjetborgere fik kendskab til vestlige varer, levestandard, ideer og

Modul 09

Den kolde krig 24: "Murens Fald" 1989

Nedenfor står 14 spørgsmål til dokumentarfilmen.

Du kan nu vælge mellem:

- a) Den svære model
- b) Den knapt så svære model

Den svære model er, at du helt selv, i dine egne ord, besvarer spørgsmålene
Den knapt så svære model er, at du finder de rigtige svar, som står i [blåt](#) nedenfor tabellen.

1. I 1989 var Gorbatjov parat til at løsne sovjetisk kontrol over de Østeuropæiske lande og åbne op for demokratiske valg, men der var tvivl omkring, hvilke typer regeringer, de ville vælge ved demokratiske valg. Hvad forventede Gorbatjov selv?	
2. I 1956 var Sovjetiske tanks rullet ind i Ungarns hovedstad, Budapest, og havde med vold nedkæmpet et oprør mod det kommunistiske styre. I 1989 var der igen uro i Ungarn. Hvad skyldtes det?	
3. I 1989 lovede Ungarns leder, Miklos Nemeth, sin befolkning politisk forandring og mere demokrati. Hvordan reagerede den sovjetiske Gorbatjov på dette ønske?	

4. I 1989 blev Ungarn nødt til at bede om økonomiske lån i vesten (Østrig) – hvad krævede Østrig så, at Ungarn gjorde til gengæld?	
5. Den østtyske leder Erick Honecker (DDR) var meget urolig omkring, hvad der skete i Ungarn. Han sendte sin udenrigsminister til Moskva for at klage over det. Hvilket svar fik han af Gorbatsjov?	
6. I Polen voksede fagforeningen "Solidaritet" stærkt frem og udfordrede den kommunistiske regering. Regimet gav sig, og i 1989 åbnedes der op for demokratiske valg. Det første valg var i juni 1989. Hvem vandt? Og hvordan reagerede Moskva på det?	

7. I juli 1989 var der møde mellem Warsawapagt-landene. Den østtyske leder Erick Honecker og den rumænske leder Nicolae Ceaușescu var stærkt imod den nye, sovjetiske åbenhed (perestrojka), og forsøgte at overtale Gorbatjov til at gribe ind overfor både Ungarn og Polen. Den ungarske leder Miklos Nemeth fortæller, at Gorbatjov reagerede på dette på en særlig måde. Hvordan?	
8. I det kommunistiske Kina var der også krav om demokrati. Det kulminerede i vold. Hvordan?	
9. DDRs leder Erick Honecker mente ikke, at DDR skulle foretage nogle justeringer i ledelsen af landet. Men hvordan stod det <i>egentlig</i> til i DDR?	

10. I sommeren 1989 flokkedes Østtyskere til Ungarn for at flygte ud af "hullet i jerntæppet", og mange slog lejr ved den vestyske ambassade i Budapest. Den vesttyske leder Helmut Kohl lovede at hjælpe Ungarns økonomi, hvis... hvad?	
11. Resultatet af Ungarns åbning mod vest resulterede i, at DDR lukkede for rejser til Ungarn. Hvor rejste østtyskere så hen for at komme "over til vesten"?	
12. 7 oktober 1989 fejrede DDR sin 40- års fødselsdag. Ved den lejlighed fik lederen Erich Honecker besøg af Gorbatsjov. Folkemængden råbte især eet navn. Hvilket?	
13. DDR lederen Erich Honecker blev udskiftet i Oktober 1989. Hvem var den nye leder? Og hvad lovede han?	

14. 9. november 1989 sagde DDR politikerén Günter Schabowski på et pressemøde, at restriktioner på at rejse ud af DDR skulle løftes. Det var meningen, at det skulle træde i kraft næste dag, men Schawbowki misforstod ordren. Hvilke konsekvenser havde det?	
---	--

Modul 09

Opgave: Det materialistiske, idealistiske og pluralistiske historiesyn

1.

Beskriv kort det materialistiske historiesyn, i dine egne ord	
Beskriv kort det idealistiske historiesyn, i dine egne ord	
Beskriv kort det pluralistiske historiesyn, i dine egne ord	

2. Skriv nogle linjer om, hvordan du mener, man bør tolke de socialistiske systemers fald i 1989. Altså:

Var det socioøkonomiske faktorer, der var drivkraften? (det materielle historiesyn), eller var det ideologi, der var drivkraften (det idealistiske historiesyn)?

Eller var det en blanding (et pluralistisk historiesyn)?

--

Modul 10

Opgave til artiklen: “30 år og 15.000 mia. kroner har ikke været nok til at rette op på 40 års planøkonomi i DDR”

Mathias Sonne, Information, 2. august 2019:

<https://www.information.dk/udland/2019/07/30-aar-15000-mia-kroner-vaeret-nok-rette-paa-40-aars-planoekonomi-ddr>

Skriv jeres besvarelser med jeres egne ord, med udgangspunkt i artiklen.

1. Hvilke politiske konsekvenser opridser artiklen, der har været i det tidligere DDR (Østtyskland) efter sammenlægning af “de to Tysklande”?	
2. Hvilke økonomiske konsekvenser opridser artiklen, der har været i det tidligere DDR (Østtyskland) efter sammenlægning af “de to Tysklande”?	

3. Hvilke demografiske ¹ konsekvenser opridser artiklen, der har været i det tidligere DDR (Østtyskland) efter sammenlægning af “de to Tysklande”?	
4. Hvad skriver artiklen omkring, om østtyskeres syn på, om det var “bedre” under socialismen - eller “værre”?	

¹ **Demografi** eller befolkningslære er videnskaben om et givet områdes befolkningsforhold, dets størrelse, sammensætning og udvikling

Tusindvis af østberlinere strømmede til grænseposterne og krævede udgang. Soldaterne ved grænseposterne var i vildrede, for de havde ordre om at skyde enhver, der forsøgte at komme til vesten. Alligevel åbnede de for grænserne.

Gorbatjov lovede ikke at blande sig i Ungarns interne anliggender.

"Vi kan ikke gøre noget ved det"

Gorbi!

Solidaritet, med lederen Lech Walesa i spidsen, vandt 99 ud af 100 sæder i senatet – og Gorbatjov reagerede ikke.

Han signalerede "med sine øjne", at han skulle tage det helt roligt!

I DDR var der økonomisk nedgang, øget forurening og politistaten hæmmede al initiativ og overvågede sine indbyggere.

Egon Krentz. Han lovede demokratiske reformer, og at det ville blive nemmere at rejse ud af DDR.

Østrig krævede at de fjernede pigtråden ved grænsen – altså en (delvis) åbning

I 1989 rullede tanks ind over demonstranter på **Tiananmen** pladsen ("Den Himmelske Freds Plads") – en massakre.

Han forventede at de ville være taknemmelige over for Sovjet og at de ville vælge "socialisme med et menneskeligt ansigt"

Hvis alle østtyskerne fik lov til at krydse over grænsen til vesten.

Der var både politisk og økonomisk uro i landet i 1989, og det socialistiske styre havde spillet fallit.

Tjekkeslovakiet – hvor de slog lejr ved den vesttyske ambassade i Prag.

Modul 12

Opgave til artiklen: "30 år og 15.000 mia. kroner har ikke været nok til at rette op på 40 års planøkonomi i DDR"

Mathias Sonne, Information, 2. august 2019:

<https://www.information.dk/udland/2019/07/30-aar-15000-mia-kroner-vaeret-nok-r-ette-paa-40-aars-planoekonomi-ddr>

Skriv jeres besvarelser med jeres egne ord, med udgangspunkt i artiklen.

1. Hvilke politiske konsekvenser opridser artiklen, der har været i det tidligere DDR (Østtyskland)	
---	--

efter sammenlægning af "de to Tysklunde"?	
2. Hvilke økonomiske konsekvenser opridser artiklen, der har været i det tidligere DDR (Østtyskland) efter sammenlægning af "de to Tysklunde"?	
3. Hvilke demografiske² konsekvenser opridser artiklen, der har været i det tidligere DDR (Østtyskland) efter sammenlægning af "de to Tysklunde"?	
4. Hvad skriver artiklen omkring, om østtyskeres syn på, om det var "bedre" under socialismen - eller "værre"?	

² **Demografi** eller befolkningslære er videnskaben om et givet områdes befolkningsforhold, dets størrelse, sammensætning og udvikling

